

Akershus ROMERIKES BLAD

NR. 162 - SØNDAG 19. JULI 1992
LØSSALG KR. 8.00

Vil gi tyve-gods tilbake

Lensmannsbetjent Gjermund Thoresen har en varebil full av tyvegods som han vil gi tilbake. SIDE 5

- Jeg møtte Adolf Hitler^{10/1921}

Frontkjemper med bok om krigen

Høsten 1941: Per R. Johansen fra Mogreina kjemper blant tyske soldater på Østfronten. I en av krigens mest kritiske perioder møter 21-åringen Adolf Hitler.

Høsten 1992: 72-årige Per R. Johansen utgir bok. Om frontkjempertiden, Jernkorset og sin lands-sviker-dom.

SIDE 6 og 7

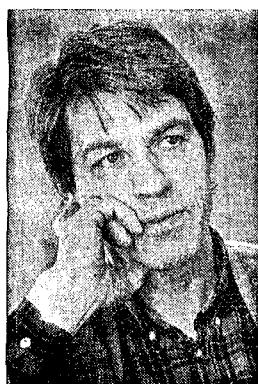

FOTO: BJØRN GRØNLUND

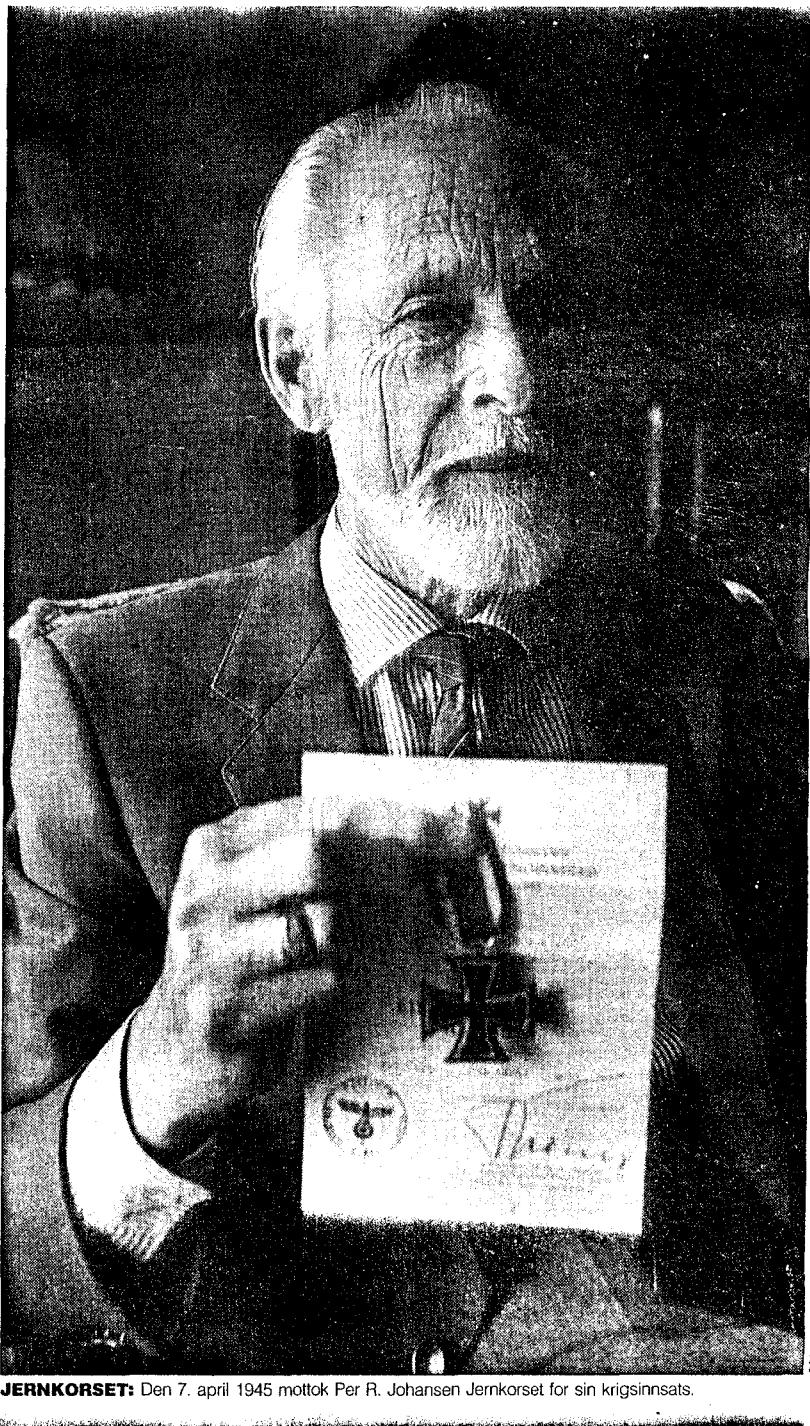
- Plass til nazistenes versjon

– Vi kan ikke fortelle historien fordi vi frykter gjentakelse.

Det sier historieprofessor Hans Fredrik Dahl (bildet t.v.).

Også tapernes versjon har en plass i historien, mener han.

SIDE 7

JERNKORSET: Den 7. april 1945 mottok Per R. Johansen Jernkorset for sin krigsinnsats.

Centermat
ROMERIKSENTERET
STOR NYGRILLET KYLLING 39⁹⁰
pr. stk.

FERSK MAKRELL 28⁵⁰
pr. kg

VÆRFORBEHOLD

NYSTEKTE FISKE-KAKER 49⁸⁰
pr. kg

Vivo

4 X GULL

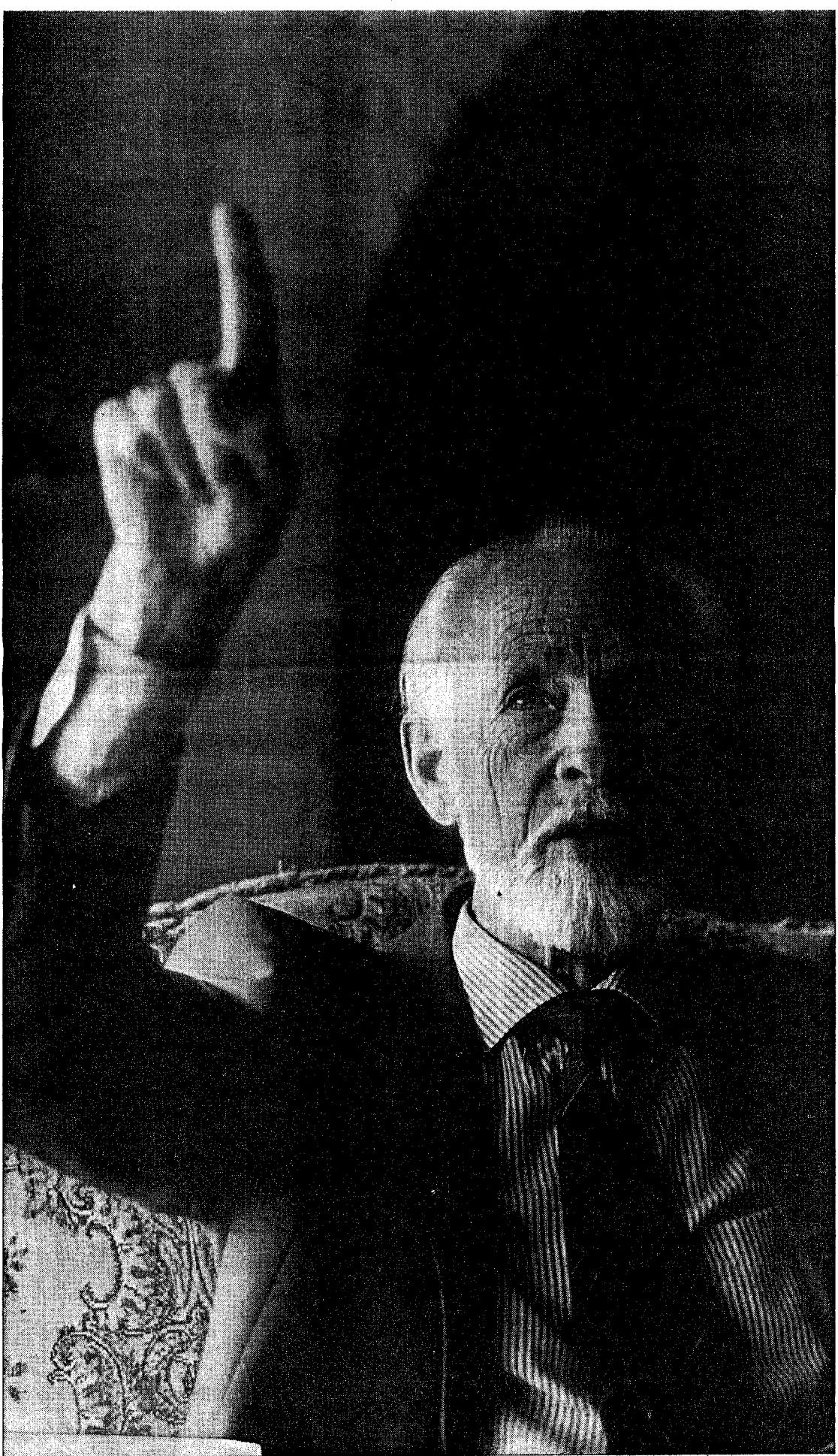

FOTO: LINE FREDRIKSEN

Fire gull, tre sølv og en bronsemedalje er den foreløpige NM-fangsten til NERO-svømmerne Thomas Hansen, Camilla Rindhøien og Stian Nygård.

SIDE 10 og 11

FRONTKJEMPER MED BOK OM KRIGEN

PROVOSERER: Per R. Johansen fra Jessheim vet han vil provosere mange med boka «Frontkjemper». – Målet er å tilføre historien litt farger, sier han.

Skriv!

POSITIVT:

Professor og historiker Hans Fredrik Dahl ønsker boken til Per R. Johansen velkommen. (Foto: Bjørn Grønlund)

Av Berit Tenden

LØKEN I HØLAND: Professor og historiker Hans Fredrik Dahl oppfordrer alltid folk «på den andre siden» til å skrive sine memoarer. – Det kan forandre historien, men ikke dens avskreckende kraft.

Hans Fredrik Dahl har forfattet flere bøker om nasjonalosialismen i Norge både i krig og fred, dessuten et stort verk om NS-føreren Vidkun Quisling. Nå ønsker han boken til Per R. Johansen velkommen.

– Jeg oppfordrer alltid folk på «den andre siden» til å nedtegne sitt kildematerialet. Det er verdifullt fordi denne side har kommet mindre til orde enn seierherrenes. Det er også viktig i en tid hvor landegrensene spres, sier Dahl.

Historie i forandring

Innholdet i historiebøkene i etterkrigstiden er i stadig forandring. Men dette er bare en begynnelse:

– Historie-perspektivene fra 1945 til i dag har jevnt og trutt gått i retning av å se okkupasjonen som mindre dramatisk og enestående. Jeg tror forandringene av historiebøkenes innhold vil bli minst like store fremover.

Uballansert

Med sin bok ønsker landssvikerkonferansen Per R. Johansen å «ballansere» historien fra den andre verdenskrigen.

– Interessen for krigen er fortsatt upåklagelig. Den omtales i mediene som nyhetssaker, og det er gledelig for en historiker. Men det var en tapende og en seirende part, og en autorisert oppfatning sier at historien er uballansert.

Fortsatt advarsel

Krigshistorien er frem til i dag skrevet som en advarsel. Professor Dahl tror ikke nye opplysninger fra tapernes side vil svekke den avskreckende kraften krigshistorien har hatt.

– Det er vanskelig å spå den kommende historiens innhold, men det er også vanskelig å spå effekten av nedfeldt historie. Historie skrevet frem til i dag har en sterkt fordommende holdning til krig, og personlig er jeg ikke redd for at det vil forandres.

– Vil boken fra frontkjemperen gi støtte til nynazistenes synspunkter?

– Slike bøker har eksistert siden 50-årene, er lest, og har som alle andre - noen sympatisører. Vi kan ikke fortelle historien av frykt for gjentagelser. Det fører ikke til ønsket resultat.

Plass til mange

Historien om den andre verdenskrig rommer mye. Hvert land, hver by, hvert menneske har sin opplevelse. Men den enes opplevelser trenger ikke utelukke en annens. Historien gir plass til dokumentasjon fra to parter i en årlang krig over store deler av Europa.

FRONTKJEMPER MED BOK OM KRIGEN

FØREREN: I 1941 møtte frontkjemperen Adolf Hitler på Østfronten.

Møtte Hitler

Per R. Johansen vil ikke avsløre for mye av innholdet i sin bok «Frontkjemper».

Arsaken til at han valgte å kjempe på tyskernes side er et av emnene han velger å holde igjen.

Av innholdet bekrefter han likevel at han har fortalt om de «koryfeene» han fikk anledning til å møte under sin tjeneste i generalstabben.

Herman Göring, Albert Speer og Heinrich Himmler var blant dem.

I en kritisk periode under kampene på Østfronten i 1941 hilste Johansen også på Hitler selv.

En av over 7 000

Per R. Johansen var en av krigens mellom 7 og 8 000 aktive norske frontkjempere. Langt flere skulle ha meldt seg til tjeneste, uten at de noen gang ble kalt ut.

Bortimot 800 norske frontsoldater falt i løpet av krigen i kamp for den tyske hæren.

- Jeg angrer ingenting

Av Bente Wallander og Jan T. Espedal (foto)

JESSHEIM: Han har sonet sin dom, Per R. Johansen: Åtte års straff for landsforræderi. Til høsten kommer frontkjemperens bok. - Med et mer balansert bilde av krigshistorien, mener Jessheim-mannen.

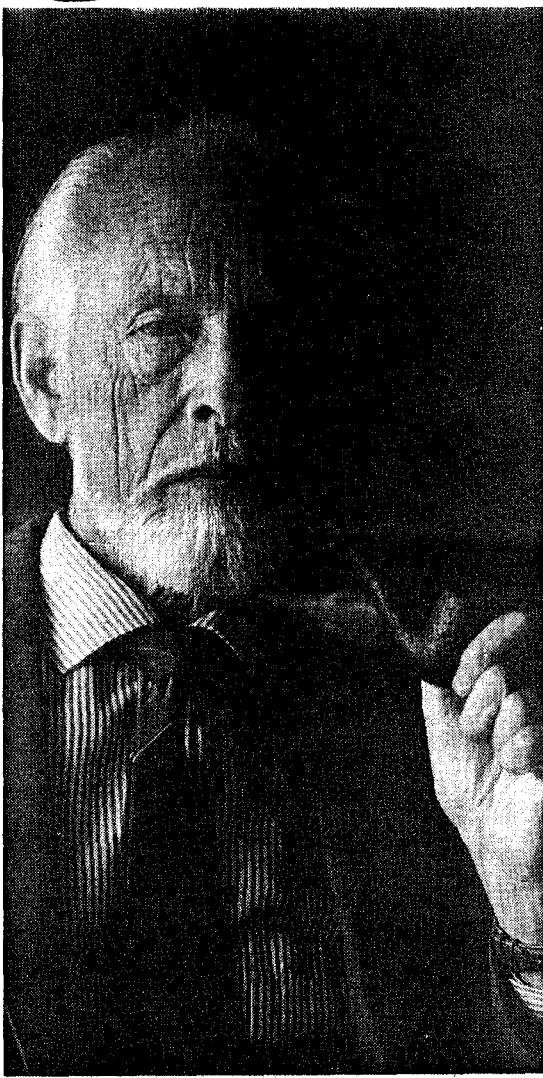
Det er ikke nyansene i seierherrenes historiebøker Per R. Johansen vil tegne. «Gode» nordmenns opplevelser under den andre verdenskrig er han heller ikke opptatt av.

Som tidligere offiser i tapernes hær er det andre sider av medaljene Jessheim-mannen henter frem.

Med boka «Frontkjemper», som utgis på Aschehoug forlag i høst, er det landssvikerens historie den 72-åringen debuttanten vil fortelle.

Tiden i revers

Per R. Johansen har aldri forsøkt å skjule hvilken side han

DØMT: -- En gang landssviker -- alltid landssviker, har Per R. Johansen konstatert.

sto på i årene 1940-45. Plaget av hans har omgivelsene likevel ikke vært.

– Familien vet hva jeg gjorde og hvorfor.

Som yrkesaktiv fikk jeg imidlertid sjeldent tid til å dvelle ved disse spørsmålene. Det er først nå, som pensjonist, at jeg har begynt å gruble.

Som om tankene er satt i revers kommer det tilbake. Alt!

Det er da du kan skrive.

Skrevet har han da også gjort, Per R. Johansen. 450 A4-ark på maskin.

Med én finger har han satt ord på sine egne opplevelser under krigen og oppgjøret etterpå. Det har blitt en annerledes krigsbiografi.

Splinter i hodet

For den unge soldaten fra Mo greina hadde valgt tyskernes side da han tjenestegjorde ved Østfronten. Der var han fra 29. juni i 1941 til han ble saret, den 29. november i 1942.

Etter å ha tilbragt seks måneder på lasaretet, med halve overarmsmuskulaturen skutt vekk, fire granatsplinter i hodet og to i brynstet, ble han så beordret til krigsskolen i Bayern. Av krigenes andre part i ettertid omtalt som en «utklekningsanstalt for mordere».

22 år gammel var Johansen da han, som nyutdannet Waffen SS-offiser, ikke beskjed om å ta over ledelsen av Germaniske SS i Sør- og Nord Trøndelag.

Hølge ham selv en tro kopi av

Allgemeine SS i Tyskland, med ansvar for politisk og militær skolering av organisasjonens medlemmer.

Tilbake til krigen

– Den tjenesten likte jeg ikke. Jeg oppdaget at organisasjonen hadde helt andre mål enn det jeg sto for. Konflikten jeg kom opp i endte med at jeg reiste ut igjen som soldat. Denne gang som ordonnansoffiser i generalstaben for tredje panserkorps, forteller Johansen.

Tilbaketrekkningen, fra Pommern til østsiden av Berlin, fikk ham med seg.

Jernkorset likeså.

– Det fikk jeg så sent som den 7. april i 1945.

Ussel tittel

Åtte års fengselstraff kunne Johansen notere seg for etter sin krigsinnsats. Etter fem års soning kunne han den 1. april 1950 igjen kalle seg en fri mann.

Årene fremover ble benyttet til å bygge opp en solid malerbedrift og farveforretning på Jessheim.

– Etter å ha sonet din straff skal du kunne betrakte deg som en fullverdig borger av fedrelandet, heter det seg. Men den føles han var til landssviker aldri fått lov til å ha. Det har vært tillatt for enhver å bruke fortiden imot oss.

Og selv om jeg personlig aldri har blitt trakassert så har det vært en påkjenning å bare landssvikerstempelen, det usleste du vel kan pådra deg som menneske, sier Per R. Johansen.

Håp for oldebarne?

Johansen angrer imidlertid ikke på det valget han tok.

– Jeg står for det jeg gjorde, sier han.

Han er også rede til å stå opprett under den debatten han ved vil komme.

– Seierherren har til nå fatt lov til å være alene om å diktete krigshistorien.

Men de senere årene har klimaet sett ut til å endre seg noe, og mange av de som en gang for alle satte til strekter under sitt historiske regnestykke.

Målet med denne boka er å bidra til den utviklingen. Slik at kanskje oldebarne mine engang får sjansen til å lese historien i farger. Ikke svart-hvit, slik den hittil har vært presentert.

Oppnår jeg en liten åpning for det tar jeg gjerne imot den grillingen jeg aner vil komme, sier den skrivetøre frontkjemperen fra Jessheim.

Åpning mandag 20. juli

**Velkommen til
BJØRKLUNDS MALING
OG TAPETSERFORRETNING A/S**

**Du finner oss nederst i
Eurosenteret
Åpningstilbud på
Jotunprodukter**

fra mand. og utover sommeren!

Per R. Johansen,
Ringvn. 18,
2050 Jessheim

Jessheim, 20/7-92

Homerikes Vlad,
Postboks 235,
2001 Lillestrøm.

Ad intervju v/journalist Bente Wallander.

Jeg viser til nevnte intervju med undertegnede den 19/7.92 og vil få peke på følgende feil.

På side seks står følgende;"Bortimot 800 norske frontsoldater falt i løpet av krigen i kamp for den tyske hæren."

Ingen norske frontkjempere kjempet for den tyske hæren.Vi kjempet sammen med dem mot en annen fiende,og det er noe annet.Da denne formuleringen både faktisk og historisk er feil,og også står i sterkt kontrast til hva som blir å lese i boken,vil jeg be om at dette blir rettet.

Jeg vil dessuten be om at den tekst som står under bildet på side seks blir rettet.Der står;"En gang landsviker -alltid landsviker,har Per R. Johansen konstateret." Grotesk og tendensriks formulering.Slik tillegges jeg en oppfatning jeg ikke har.Jeg peker dessuten på "men denne følelsen har vi landsvikere aldri fått lov å ha."

Jeg betrakter verken meg selv eller mine frontkamerater som landsvikere.Det er det seiersherrene som gjør,og de ser nok gjerne at dette begrepet får evig liv.

Ellers var samtalen med Bente Wallander så balansert som jeg hadde lov til å forvente.

Jeg vil be om at de feil jeg har peikt,og som du sinnet er enig i, blir rettet på godt synlig plass i Dereas avis,-så snart som mulig.

Sett i historisk perspektiv er dette ingen basatell,solvom det fra avisens synspunkt kan synes slik i dag.

Historie skrives for framtiden,og lør derfor være korrekt.

Med vennlig hilsen

